

PROBLEMES SOCIALS

La dissolució de la Companyia de Jesús

Per fi, l'anunciat decret dissolent a Espanya, la Companyia de Jesús, ha aparegut. En el moment en què sortiran a la llum aquestes ratlles, els fills de Sant Ignasi, deixaran les seves residències, cessaran en les activitats, plegeran els seus col·legis, els seus estudis, els seus laboratoris, els seus tallers, apostolats, predicacions i tasques, i es barrejaran entre la gran massa inèdita de ciutadans, que viuen la vida, lluny de preocupacions, de perturbacions i àdhuc d'orientacions. Ha bastat tan sols un decret del govern, perquè restes enderrocada la tasca evidentment positiva, que la Companyia de Jesús, feia a Espanya. Creiem que en fer aquesta afirmació, que per altra banda és d'estricta justícia, hom no hi voldrà veure cap més intenció que la de jutjar un fet històric, que, en els moments actuals és d'una gran transcendència per al nostre país. I ho és, no tan sol des del punt de vista religiós, si no també, pel caire eminentment social. Prescindir d'un instrument formidable de cultura, d'estudi i de ciència, com ho són els jesuïtes, francament, no sabem veure l'utilitat que pot reportar a la nació, una mesura de govern d'aquesta naturalesa. No volem parlar ací de sectarismes, o d'influències, car no és el nostre propòsit analitzar les causes que han produït el decret de dissolució; més aviat ens mena el desig de fer algun comentari, a aquest esdeveniment. Procurarem fer-ho.

Socialment parlant, la Companyia de Jesús, amb la seva xarxa d'institucions, l'influència de les quals s'ha deixat sentir fonamentadament en el mateix cor d'aquest poble indiferent d'ara, ha fet un bé immens. No cal recordar ací, les seves obres, model d'organització, de disciplina i d'orientació, però no ens sabem estar de citar-ne una sola: Fontilles, la gran leproseria valenciana.

El dia que els nostres governants ens solucionin el problema de la beneficència, i més concretament, el dia que ens

trobin per Fontilles, uns substituïts com els que ara han foragitat, aleshores arribarem a creure amb l'eficàcia de les seves lleis laiques, però ara, que hom, saltant per damunt de tot dret i de tota justícia, separa d'unes institucions eminentment socials a uns homes abnegats i sol·lícits, pel sol fet de reconèixer un poder que està per damunt del de tots els homes, com ho és el del Vicari del Crist, privant a uns dissortats d'una assistència que ningú més no podrà donar-los-hi, a excepció d'aquell que ho fassi per l'amor del mateix Crist, no sabem veure en lloc, la política d'orientació social que textualment proclama la Constitució de la República espanyola.

I realment, nosaltres, imparcialment, trobem que hom malgasta un temps preciós. Quants problemes no hi han a Espanya, que requereixen una major atenció i són d'una major urgència que la dissolució d'una ordre religiosa, la missió de la qual, no ha estat mai el formar mals súbdits per la república, si no tot el contrari, fer ciutadans dignes, amants de la cultura, de l'estudi i àdhuc del seu país?

No hi ha perventura, problemes, com la reforma agrària, la legislació del treball, el perill comunista, cada dia més important i més imminent?

Ara mateix, hem vist com a casa nostra, en unes comarques fabrils, sempre plenes d'aquella activitat que fa grans els països, que honora l'obrer i fa pròspera una indústria, s'han vist treballats per la mes estulta de les revoltes, preparada, organitzada i portada a la pràctica mitjançant l'or rus, que cada dia entra més abundant a la nostra terra. Cal que hom es redreci, el governant i el governat, car no, és amb revoltes ni amb revolucions com es fa gran la pàtria. A Espanya el període revaloratori ja ha de haver passat. Si aleshores, al 14 d'abril, tinguérem un legítim orgull de haver canviat el règim sense vessaments de sang, ni sense sacrificis incruents, hem de

donar ara, davant la faç del mon, la sensació de què els espanyols, i molt particularment nosaltres els catalans, tan avessats a proclamar les nostres dotes de govern, no sabem entendre'ns?

I la realitat és que ho sembla, quan menys.

Un fet d'una transcendència tan notable com ho és una revolta de caràcter anarco-comunista, precursora de desordre i de misèria i que mereix per part dels governants unes decisions i uns remeis radicals per evitar la seva reproducció, es a dir, unes lleis justes que garantissin l'ordre i la propietat privada dels ciutadans, car de tots és i ha d'ésser la República, ens trobem que el lloc de la Gasetta, on presisament havien d'haver-hi figurat aquestes lleis tan esperades per tots els qui encara confiem una mica amb el prestigi de la nostra República, estava ocupat pel famós decret de dissolució de la Companyia de Jesús, pel gran crim, com hom especifica en el preàmbul, de professar un vot d'obediència al Sant Pare.

I és precisament per aquest crim, que ara Espanya es veurà privada de la col·laboració científica, social, benèfica, religiosa, cultural, de la primera de les ordres religioses amb què compta l'Església catòlica.

I ara, que el decret ha estat publicat i complert, que es frenen les mans tots els Pilats que ha tingut aquest afer de dissolució, ara que sembla que és una cosa inevitable el poder tornar endarrera, nosaltres, pel sol fet d'estimar el nostre país i voler el seu engrandiment, el seu progrés, i àdhuc el respecte, que el seu nom cal que mereixi a les potències estrangeres, lamentem vivissimament que la Companyia de Jesús, hagi hagut de veure's disolta per tercera volta a Espanya, tament com si encara imperés en ella la odiosa figura d'aquell Borbó, de mala recordança, que responia al nom de Carles III.

I francament, ens sap greu, per associació d'idees, juntar-lo amb el dels homes que ara governen la segona República.

FRANCESC DE B. LLADÓ

FINANCES

Dificultats imprevistes ens priven, ben a contracor, de suspendre, avui, el comentari de finances, que omple aquesta secció. En fer-ho demanem als nostres subscriptors i lectors ens vulguin justificar. Es aquesta secció una de les que, està en el nostre propòsit, no interrompre la, mentre,—com avui,—les dificultats no siguin del tot insuperables.

En general la Borça, durant la setmana que acabem, ha mantingut canvis. Si bé per una part no hi han hagut gaires transaccions, en canvi l'am-

bient s'ha desenrotllat dins un sentit francament optimista. Això pel que fa referència als valors de comptat.

El plaç, més tost, s'ha vist

decaigut a causa d'un cert nerviosisme, deixalla, tal vegada, dels fets socials esdevinguts la setmana anterior

LA BORSA DURANT LA SETMANA

	Canvis del dia			Canvis del dia	
	21/1	28/1		21/1	28/1
accs. f. c. Nord	54'50	55'25	Deute Interior 4 %	66'00	65'75
» » Alacant	37'—	37'60	Oblgs. f. c. Nord 3 % I. ^a	59'15	57'50
» Mines Rif	63'—	—	» » Alacant 3 % I. ^a	51'35	51'15
» Explosius	109'00	112'35	» Tranvies Barña. 6 %	85'—	86'—
» Colonial	53'50	50'50	» Catalana Gas 6 % G	98'25	99'25
» Petrolis	5'60	—	Bons Energia El. Cat. ^a 6 %	100'—	101'—

CULTURA

Escola del Treball

Els Professors d'aquesta Escola organitzaren durant les festes nadalenes un concurs, que oportunament anunciarem, per a premiar diversos treballs.

Reunit el Claustre de Professors de l'Escola del Treball i constituït el Tribunal qualificador dels seixanta treballs presentats, dictà el següent *Veredict*:

Premi primer grau d'aprenentatge: Tema: «Breu explicació de l'estat natural del ferro; principals llocs on es troba aquest mineral. Obtenció, propietats i aplicacions» es concedeix al treball que porta per lema «Armonia».

Premi segon grau d'aprenentatge: Tema: «Breu explicació de la manera d'encabir vint triangles rectangles i iguals, en un quadrat d'un decímetre de costat, demostrant-ho gràficament i trobant el valor de cada triangle» s'adjudica el premi al treball que porta per lema «R».

Premi primer curs d'oficials: Tema: «Comentaris respecte l'experiència de Torricelli: aparells fundats en la pressió atmosfèrica i determinació de dita pressió sobre una superfície quadrada de 8 metres de costat i sobre una superfície circular de 6 metres de diàmetre al nivell del mar» al treball que porta per lema «Igualdad y compañerismo».

Premi segon curs d'oficials: Tema: «La pendent d'un funicular és de 0'3 per metre; el cotxe pesa 12 tones. Determinar: La tensió del cable de tracció. La pressió del cotxe damunt dels raïlls al treball, quin lema és «Funi».

Premi del curs preparatori de comerç: Tema: «Redactar una lletra en la qual hi sigui històric tot quan s'ha fet durant el curs actual» a la composició que porta per lema «Alegría».

Primer curs de comerç: Tema: «A) Redactar una acta d'una Societat Anònima en la qual es fa constar l'acord nomenant un ciutadà, vis-president de dita Societat. B) Lletra dirigida al nomenat, acompanyant-li còpia de l'acta referida en l'apartat anterior» s'adjudica al treball que porta per lema «Amor al trabajo».

Segon i tercer curs de comerç: Tema: «Presentar un estudi detallat de la importància comercial de Valls i la seva comarca» es concedeix al treball que porta per lema «Primavera».

Curs d'Agricultura: Tema: «Descripció dels diversos elements naturals que influeixen damunt l'agricultura. Mitjans artificials que emprava l'agricultor quan li falta algun d'aquests factors naturals» es fa mereixador del premi el treball signat «Josocru».

Secció de Pintors i Modelistes:

Tema: «Composició d'un sòcol de 40 cm. de llarg per l'ample proporcionat, utilitzant per al seu decorat, fulles, flors i fruits pertanyents a una mateixa planta i arbre. Tot perfectament dibuixat a mà alçada i ombrejat per donar-li l'efecte del natural» s'adjudica el premi al treball que porta per lema «Arum Maculatum».

Secció Textil segon curs: Tema: «Efectuar l'anàlisi complet de la mostra de roba que entregaran els Professors de la mateixa secció a tots els alumnes que vulguin prendre part en el present concurs». Degut a les seves característiques de presentació i detall, mereixen ésser premiats els treballs que porten per lema «Calada» i «Ligotècia». Se'ls hi repartirà l'import del premi.

Valls, 24 de Gener de 1934.
Pel Claustre de Professors,
El Secretari
Jaume Nadal Rius

Advertiments: La festa organitzada amb motiu de l'obertura de pliques i repartiment de premis es celebrarà el diumenge dia 7 de Febrer, a les onze del matí, a la sala d'Actes de l'Escola.

Els autors premiats són prestats de recollir personalment els premis.

L'ATUR FORÇOS

Heus aquí el problema dels nostres temps. La tendència a industrialitzar-ho tot, l'augment de producció, l'excés de mecanisme, han menat a molt països a produir més de ço que llurs necessitats els demana.

Els països on l'industrialització no és tan desenrotllada, heus aquí els països que podran afrontar amb èxit aqueix problema. El nostre sortosament es un d'aquets.

A Espanya amb unes mides acertades, parcel·lació de grans latifundis, estimul i apoi a in-

industries quins productes im portem de fora; i els governants propugnassin i vetlessin pel sosteniment del respecte mutu, premsa necessària en tota societat civilitzada, no es presentaria el problema de l'atur forçós amb el caire que va prenent de dia en dia.

Emprò el problema té un caire greu, en quan, es senten necessitats perentories irrefusables, que no es poden atender.

Aquell obrer que ha acabat les seves disponibilitats, el re-

conet que havia fet, que te fills i demanen pa, que té de fer? Cerca feina en và, ho ha recorregut tot i no en troba. Ja sabem que ni ha que si d'altra fos la seva manera de ser i procedir no estrobaria com avui exaurit completament de fons, emprò es precis convenir que ni ha que es troben en el cas primer.

Precisa, doncs, actuar en aquesta obra de justícia. «El Temps» s'ofereix en tot quant sigui necessari per tal de portar-ho a cap.

Libres de tota mena es serveixen a domicili
Joan Batet
Llibreter
Estanislau Figueres, 1
VALLS

J. PLANA - SASTRE
Plaça Verdaguer (Ails), 8, 1^a
VALLS

Presentació recollida i obtenció de tota classe de documents en Oficines pùbliques i particulars d'Espanya i del'estranger.
Joan Olivé i Cardellà
Escribania, 9 - VALLS
Teléfon 61

JOIERIA MERCADERE

PLATERIA
BISUTERIA
ÓPTICA
RELLOTGERIA

CRISTALLS
PORCELLANES
PERFUMERIA
FLORS

EXPOSICIÓ I VENDA

DE

Cristalls de BOHÈME - BACCARAT - MILANES

Reproduccions artístiques amb pasta fusta, marbre, bronze, terra-cotta, de les millors obres del Donatello, Della Robbia, Miquel Angel-Cano, Rosellino i d'altres d'estil gòtic, romànic i bizanti, totes elles d'obres d'art